

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till äldrenämnden

Datum:
2025-11-04

Diarienummer:
ALN-2025-00793

Handläggare:
Evelyn Widenfalk Ehlin

Utreda insatsen matdistribution

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar

1. **att** ge förvaltningen i uppdrag att utreda och ta fram förslag till framtida inriktning för insatsen matdistribution efter att nuvarande avtal löper ut, samt
2. **att** resultatet av utredningen ska redovisas till nämnden under 2026.

Ärendet

Kommunens avtal för matdistribution löper ut den 30 september 2027. Förvaltningen bedömer att det finns behov av att utreda hur insatsen kan organiseras på ett mer kostnadseffektivt, rättssäkert och ändamålsenligt sätt, med hänsyn till brukarnas behov, kvalitet och samverkan med privata utförare.

Utifrån detta föreslås att en fördjupad utredning genomförs under 2025–2026 för att ta fram ett beslutsunderlag inför att nuvarande avtal löper ut.

Beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för Strategi och avtal.

Föredragning

Kommunen ansvarar enligt socialtjänstlagen för att den enskilde tillförsäkras en skälig levnadsnivå, vilket bland annat kan innebära stöd till matinköp eller måltider. Det finns dock inget lagkrav på att kommunen ska tillhandahålla färdiglagade matlådor. Den enskilde har alltid möjlighet att ansöka om insats från biståndshandläggare i form av stöd för att genomföra digitala inköp.

Behovet av stöd kring mat och måltider kan tillgodoses på flera sätt. Majoriteten av brukarna klarar i dag sitt behov genom digitala inköp eller med stöd vid inköp i butik. Kommunen har under de senaste åren arbetat aktivt med digitalisering och utveckling av hemtjänstens stödinsatser, bland annat genom möjligheten att få hjälp med digitala inköp av livsmedel och färdigrätter eller frysta matlådor.

Dagligvaruhandeln erbjuder numera ett omfattande och varierat utbud av färdiglagad mat, både frysta och färska alternativ. De flesta butiker har även utökat sortimentet av färska rätter, varav flera tillagas direkt i butik, samt erbjuder hemleverans.

I dagsläget har 885 personer beslut om matdistribution, av dessa är det 124 brukare som inte har någon annan hemtjänstinsats. Kommunens nuvarande avtal för matdistribution gäller till och med den 30 september 2027. De privata hemtjänstutförarna har egna avtal med leverantörer och har vid upprepade tillfällen framfört att nuvarande ersättningsnivå inte täcker deras faktiska kostnader för administration och hantering.

Brukaren betalar 69 kronor per matlåda, oavsett leverantör. Förvaltningen har därutöver en administrativ kostnad per leverans. Samtliga matlådor, oavsett utförare, faktureras via omsorgsdebiteringen. Hemtjänstutförarna skickar underlag för inköpta matlådor till omsorgsdebiteringen för vidare hantering.

Under 2024 levererades cirka 154 000 matlådor inom kommunen. Den totala kostnaden för insatsen uppgår till cirka 12 miljoner kronor per år, medan intäkterna från brukarna uppgår till cirka 11 miljoner kronor. Insatsen är därmed nästintill självfinansierad men kräver omfattande administration och personalresurser.

Samtidigt som avtalen för externa hemtjänstleverantörerna innebär att de behöver skjuta till egna medel för att klara uppdraget.

Behovet av specialkost är begränsat och avser främst konsistensanpassad kost. För denna grupp är behovet särskilt kopplat till trygghet och säkerhet vid måltider.

En utredning behöver därför genomföras för att belysa hur insatsen kan organiseras på ett mer kostnadseffektivt, rättssäkert och ändamålsenligt sätt, med beaktande av brukarnas behov, kvalitet och samverkan mellan kommunen och de privata utförarna.

Utredningen bör genomföras under 2025–2026, i god tid innan nuvarande avtal löper ut, för att säkerställa ett välgrundat beslutsunderlag och att brukarna även framöver får sina behov tillgodosedda samt kan uppnå en skälig levnadsnivå.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget om att göra en utredning har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 4 november 2025

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör